

lom loe

per a famílies

Videoconferència

AMB: **Miguel Soler Gracia**

Secretari Autonòmic d'Educació i
Formació Professional

confederació
gonzaloanaya

GUIA

PREGUNTES I RESPOSTES

VIDEOCONFERÈNCIA

16/01/2023

ELABORAT PER LA CONFEDERACIÓ D'AMPA
GONZALO ANAYA I LA SECRETARIA
AUTONÒMICA D'EDUCACIÓ

ÍNDEX PREGUNTES-RESPOSTA

INTRODUCCIÓ-----1

AMPA PARTICIPANTS-----2

PREGUNTES-RESPOSTA-----4

- Per què canvia la llei? -4-
- Quins són els canvis més notoris en les diferents etapes obligatòries?-4-
- El sistema que estableix la LOMLOE, està homologat amb els d'altres països europeus?-5-
- Qui ha fet la llei i els currículums?-6-
- Han participat els diferents sectors de la comunitat educativa?-7-
- Quin és el calendari d'implantació de la LOMLOE?-7-
- Què s'espera de l'alumnat amb la nova llei d'educació LOMLOE? -8-
- S'han rebaixat els continguts o el nivell acadèmic?-8-
- Quin és l'òrgan o ens que regula l'efectiva execució de la llei a les aules? -9-
- Hi ha algun sistema de seguiment de la LOMLOE?-9-
- Quina és l'estructura? Com funciona l'educació LOMLOE en general?-9-10
- Què és l'aprenentatge per competències? Per què es parla de competències?-11-
- Quines són les competències clau? -12-
- I les competències específiques?-13-14-
- Com s'aplica la LOMLOE i els currículums en els centres educatius?-14-15-
- Quines són les metodologies per a l'aprenentatge per competències?-15-16-
- Què va a passar amb els àmbits?-16-
- Qui selecciona els sabers bàsics per a l'ensenyament?-17-
- Què són les situacions d'aprenentatge?-17-
- Qui decideix la proposta educativa del centre, depèn del tutor o de la tutora o del claustre o del consell escolar?-17-
- S'implantarà l'educació sexual?-17-
- Hi ha canvis en l'atenció a la diversitat?-18-
- Què es DUA? -18-
- Està format el professorat per desenvolupar la LOMLOE?-18-
- S'ha produït un augment de la inversió en educació? -18-
- Quins recursos nous s'han posat a disposició de la comunitat educativa per aplicar la LOMLOE?-18-
- Com és la forma d'avaluar?-20-
- Com podem saber les famílies com van els nostres fills i filles durant el curs escolar a nivell de notes per no emportar-nos la sorpresa en l'avaluació final? -20-

INDEX

- Per què no hi ha qualificacions numèriques? -21-
- Com es fa el seguiment de l'evolució de l'alumne, dels seus progressos i com s'avaluen?-21-
- Com se valora l'evolució de l'alumne en cada cicle?-21-
- Es presentaran com a proves i no exàmens sempre?-21-
- Els criteris d'avaluació són de continguts o de comportament? -21-
- Com és la promoció i repetició en les diferents etapes educatives?-21-
- Però quantes vegades es pot repetir?-22-
- I els informes qualitius, què han de contindre?-22-
- Quin tipus d'avaluació, tutoria i comunicació van a rebre les famílies? -23-
- L'aplicació de la LOMLOE implica que ja no hi ha recuperacions al llarg del curs?-23-
- Com és conscient l'alumnat de la seua millora o empitjorament de rendiment en alguna àrea?-23-
- Hi tasques o deures per a casa en la LOMLOE? Com són?-23-
- Com es podem implicar les famílies per seguir la mateixa línia a casa?-24-
- Com ajudar els nostres fills i filles en els hàbits d'estudi com venien fent ?-24-
- Com es pot fer una educació més integral i amb major contacte amb l'exterior?-24-
- Com s'executa la llei en el 0-3 anys en metodologies i materials? -24-
- Per què la Religió té nota i l'Atenció Educativa no?-25-
- Quina és la finalitat de l'avaluació de diagnòstic recollida a l'article 21?-25-
- Sobre la promoció amb matèries pendents?-26-
- Cap on condueix el batxillerat generalista?-27-
- Com serà l'EBAU?-27-
- Hi ha pendent la digitalització per poder fer possible la competència digital de l'alumna?-28-
- .S'amplia l'horari lectiu amb la LOMLOE en l'ESO?-28-
- Hi ha supressió dels concerts en la LOMLOE?-28-
- Per què no es fa el pacte per l'educació?-28-
- Quan de temps es va a tardar en posar dos professors per aula la codocència?-29-
- La LOMLOE contempla mesures concretes per a impulsar participació famílies als centres?-29-
- Es garanteix l'ús de la llengua vehicular en cada territori?-29-

INTRODUCCIÓ

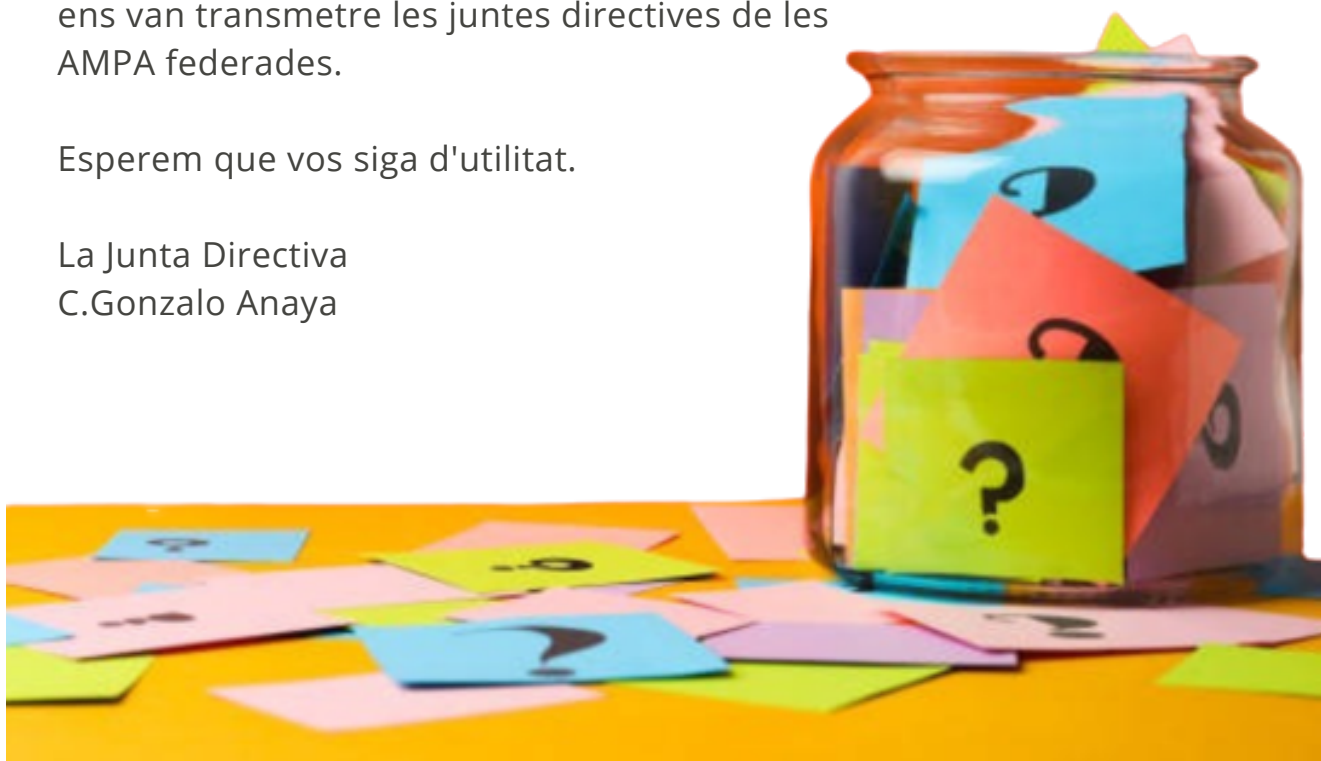
La nova llei educativa, coneguda com la LOMLOE, porta novetats en l'educació i en el dia a dia en les aules valencianes i aquest tema ha despertat interès en el moviment associatiu de famílies de l'escola pública pels canvis que proposa en la seua aplicació.

Per tal de contribuir al coneixement de la llei educativa i a l'hora atendre els dubtes, qüestions o suggeriments, la Confederació d'AMPA Gonzalo Anaya va programar, el 16 de gener de 2023, una videoconferència "LOMLOE per a famílies" amb el Secretari Autonòmic d'Educació Miquel Soler i Gràcia per donar resposta a les preguntes formulades per les mares i pares de les AMPA federades a FAMPA Castelló Penyagolosa, FAMPA-València i FAMPA Enric Valor Alacant.

Amb la ponència enregistrada i el suport tècnic del subdirector general de Coordinació i Normalització de Processos en Educació, Sr. Jeremies Moragues Benavent, hem donat resposta a bona part de les preguntes que ens van transmetre les juntes directives de les AMPA federades.

Esperem que vos siga d'utilitat.

La Junta Directiva
C.Gonzalo Anaya

HAN PARTICIPAT:

Han formulat les preguntes d'aquesta guia, les mares i pares associades i membres de les juntes directives de les següents AMPA/AFA.

Gràcies per participar!

AMPA CEIP PASCUAL NÁCHER
AMPA IES L'ALCALATEN
AMPA CEIP CASTRO
AMPA CEIP JUAN G. RIPOLLÉS
AMPA SANT MATEU-IES MAESTRAT
AMPA CEIP ESCULTOR ORTELLS
AMPA CEIP ISABEL FERRER
AMPA CEIP VICENT MARÇA
AMPA CEIP MANUEL FOGUET
AMPA IES ÁLVARO FALOMIR
AMPA CEIP BOTANIC CALDUCH
AMPA CEIP AVEL·LI CORMA (MONCOFA)
AMPA CEIP CERVANTES DE VILA-REAL
AMPA CEIP PINTOR GIMENO BARÓN
AFA BISBE CLIMENT
AMPA CEIP JOSE SORIANO
AMPA CEIP PENYETA ROJA
AMPA CEIP BERNAT ARTOLA
AMPA CEIP MANEL GARCÍA GRAU
AMPA CEIP ANGELINA ÀBAD
AMPA CC CONSOLACIÓ
AMPA CEIP PARE VILALLONGA
AMPA CEIP PINAR
AMPA CEIP MARE DE DEU DE LA VALLIVANA
AMPA CEIP ESTEPAR
AMPA REGINA VIOLANT
AMPA IES RAMÓN CID (BENICARLÓ)
AMPA CEIP GAETÀ HUGUET
AMPA EL PALMERAL
AFA IES LA PLANA
AMPA CEIP JAUME I NULES
AMPA CEIP BALTASAR RULL
AMPA CEIP ENRIC SOLER I GODES
AMPA CEIP PIO XII VILA-REAL
AMPA CEIP PENYAGOLOSA BORRIANA
AMPA CEIP SANT JOAN DE MORÓ.

AMPA IES JOAN FUSTER DE BELLREGUARD
AMPA CEIP ANGELINA CARNICER
AMPA LA SOLANA
AFA AUSIÀS MARCH D ALZIRA.
AMPA CEIP CASTILLO DEL REAL
AMPA IES ANDREU ALFARO PAIORTA
AMPA IES CAMP DE TURIA LLIRIA
AMPA CEIP EVARISTO CALATAYUD
AMPA IES MONTDUVER XERACO - XERESA
AMPA CEIP LLOMA DEL MAS DE BÉTERA
AMPA CEIP EL PARQUE
AMPA CEIP SANT JOSEP DE SERRA
AMPA EL MOLI TORRENT
AMPA IES JOAN FUSTER BELLREGUARD
AMPA CEIP L'HORTA DE PAIORTA
AMPA CEIP VILAMAR
AMPA CEIP ANTONIO MACHADO
AMPA CEIP ELISEO VIDAL
AMPA LA SÈNIA (PAIORTA)
AFA CEIP BENIMACLET VALÈNCIA
AMPA CEIP BLASCO IBÁÑEZ DE MUSEROS
AMPA CEIP ALBAIT
AMPA CEIP 9 D'OCTUBRE ALCÀSSER
AFA CEIP VIVERS VALÈNCIA
AMPA CEIP ALBEREDA
ESCOLETA INFANTIL MUNICIPAL DE SERRA
AMPA CEIP EL CID DE MISLATA
AMPA CEIP AUSIÀS MARCH PAIORTA
AMPA LES RONDALLES
AMPA CEIP MAESTRO SERRANO DE MISLATA
AMPA CEIP CARLES SALVADOR
AMPA CEIP LLUÍS VIVES
AMPA CEIP ALEJANDRA SOLER VALÈNCIA
AMPA CEIP JOSÉ BLAT GIMENO VINALESA
AFA CEIPALEJANDRA SOLER VALÈNCIA
AMPA IES JOAN FUSTER SUECA
AMAPA IES FERNANDO III AYORA
AMPA CEIP JAUME I EL CONQUERIDOR

HAN PARTICIPAT:

AMPA ESCOLA GAVINA
AMPA IES LA CANAL DE NAVARRES
AMPA CEIP LLOMA DEL MAS BÉTERA
AMPA CEIP AUSIAS MARCH PICANYA
AMPA IES ENRIC VALOR (PICANYA)
AFA IES VICENT ANDRÉS ESTELÉS DE BURJASSOT
AMPA IES ISABEL DE VILLENA
AMPA CEIPSANCHIS ALMIÑANO ALAQUAS
AMPA IES CÀRCER
AMPA IES GABRIEL CÍSCAR OLIVA
AMPA CEIP JAIME BALMES
AMPA CRA MONDÚVER-SAFOR AULARI DE BARX
AMPA CEIP LA CARRASCA OLIVA
AFA CEIP LA PATACONA
AMPA CEIP MESTALLA
AMPA IES LA SENIA (PAIPORTA)
AMPA IES 26
AMPA JOAN MARTORELL DE GANDIA
AMPA IES BENLLIURE
AMPA CEIP EL PARQUE
AMPA IES SERPIS
AMPA LLUÍS VIVES . PAIPORTA
AMPA IES VICENT FERRER
AMPA CEIP JOSE BLAT GIMENO, VINALESA

AMPA CEIP RAFAEL ALTAMIRA
AMPA IES VINALOPÓ NOVELDA
AMPA CEIP FRANCISCO GIRONA DE ARNEVA
APA CEIP MOLIVENT
AMPA CEIP JAUME I
AMPA CEIP CUBA TORREVIEJA
AMPA SANCHIS GUARNER D'ONDARA
AMPA IES FRAY IGNACIO BARRACHINA
AMPA CEIP SANT ROÇ POLOP
AMPA MARE DE DEÚ DE LA SALUT ONIL
AMPA TIRANT LO BLANC ELCHE

Guia editada per:

Amb la col·laboració:

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

**TOTS
A UNA
veu**

**SEMPRE
TEUA**

La teua llengua

PREGUNTES - RESPOSTES

Per què canvia la llei?

Quins són els canvis més notoris en les diferents etapes obligatòries?

Els canvis que s'han introduït en la nova llei d'educació intenten donar resposta a la situació del món actual en el qual vivim i el que és prou indiscutible en aquests moments que és necessària la formació al llarg de tota la vida dels alumnes, dels nostres fills i filles, els que estan ara mateix en el sistema educatiu en etapa escolar. És evident que les persones hem d'anar incorporant-nos a nous processos de formació al llarg de tota la vida. I açò no és una frase feta per a reproduir quan hi ha canvis educatius.

És un fet per donar resposta a les necessitats actuals que no són les mateixes que fa 10, 20 o 30 anys, i això el sabem tots i totes en els diferents àmbits personals i professionals, i per tant el repte és eixe, de quina manera aconseguim que el nostre alumnat tinga les competències personals i acadèmiques pel seu desenvolupament personal i professional al llarg de la seua vida.

"Els canvis que s'han introduït intenten donar resposta a les necessitats actuals que no són les mateixes que fa 10, 20 o 30 anys i a la formació al llarg de tota la vida dels alumnes"

MIGUEL SOLER
SECRETARI
AUTONÒMIC
D'EDUCACIÓ I
FORMACIÓ
PROFESSIONAL

El sistema que estableix la LOMLOE, esta homologat amb els d'altres països europeus?

Tot el que persegueix la LOMLOE (competències clau i Agenda 2030) no és sols un repte del sistema educatiu valencià o espanyol, és un repte del conjunt de països que estem fent un treball més coordinat, els de la Unió Europea, per un costat, i de l'OCDE, per l'altre, on les competències són les mateixes i estan establertes. Les competències clau ja fa anys que la UE les va establir així com l'OCDE.

Ara es tracta d'incorporar-les al currículum i dia a dia a les aules i que les diferents etapes educatives i àmbits del coneixement puguen respondre a eixos reptes. Per això, el plantejament general és com aconseguim que tot l'alumnat al llarg de l'educació obligatòria, des dels tres anys -també ara ací des dels dos anys amb el 80% de l'alumnat de dos anys està escolaritzat- tinga eixe tipus d'ensenyament, com perfillem perquè es donen competències i ODS en eixos processos de formació permanent al llarg de les seues vides. És evident que això suposa un compromís compartit de tota la comunitat educativa, cadascú tenim un paper, l'administració, els centres, les famílies organitzades en les AMPA i individualment, fent seguiment de l'educació dels seus fills i filles, en definitiva tenim el repte de respondre al plantejament general i les necessitats actuals de l'educació i d'aquest segle.

Qui ha fet la llei i els currículums?

Per fer la llei s'ha partit de tots els resultats de la investigació educativa de les darreres dècades per part d'experts universitaris i docents experts que treballen en les diferents etapes educatives.

De vegades es comenta que els nous currículums o la llei l'ha fet algú en un despatx. En el nostre cas, els nostres currículums els han elaborat 150 professors i professores en actiu de totes les etapes i de les diferents àrees del coneixement, coordinats per altres professionals de l'àmbit universitari i no universitari i professionals de l'administració educativa.

De la mateixa manera que en qualsevol ciència cal partir d'estudis d'investigació, en educació també recorrem a eixos estudis per veure de quina manera aconseguim que l'alumnat obtinga una major formació i adquirisca una capacitat d'aplicar els seus coneixements a la resolució de problemes, de reptes en qualsevol àmbit de la vida. S'avança en tots els àmbits científics i també en el món de l'educació, sempre pensant en els alumnes, perquè desenvolupen al màxim les seues capacitats.

Investigació educativa

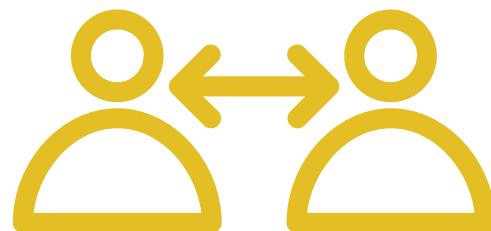
PUNT DE PARTIDA

**PROFESSORAT
EXPERT EN ACTIU
DE TOTES LES
ETAPES I DE LES
DIFERENTS ÀREES
DE
CONEIXEMENTS**

**AUTORIA DELS
CURRÍCULUMS**

Han participat els diferents sectors de la comunitat educativa?

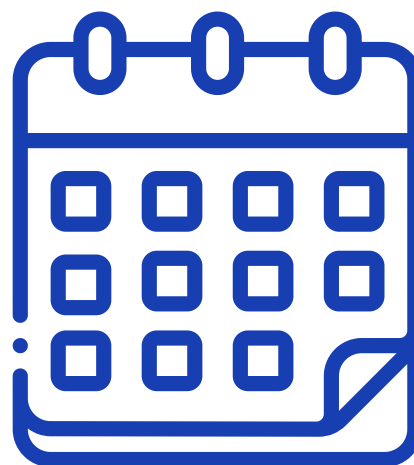
Com en qualsevol tramitació de norma d'aquesta importància, hi ha uns mecanismes de participació i audiència pública en tràmits ordinaris i amb tots els sectors. La LOMLOE i el seu desenvolupament ha passat pel Consell Escolar de l'Estat, per les Meses Sindicals, com també pel tràmit parlamentari i del senat. Els decrets d'ordenació i currículum també s'han consultat al Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, a les comissions i a les meses corresponents, on esteu representades les famílies a través de les vostres organitzacions.

**Tramitació
i
audiència
pública**

Quin és el calendari d'implantació de la LOMLOE?

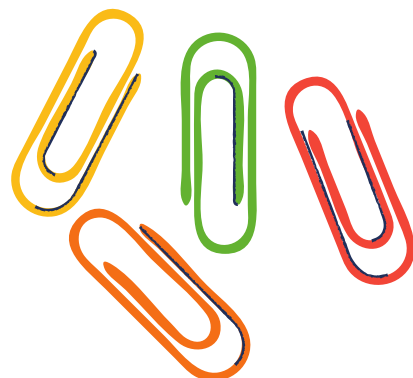
Enguany (Curs 22-23) s'ha implantat en tota l'etapa d'infantil (totalitat de l'educació infantil) i en els cursos de Primària (1r, 3r i 5é), ESO (1r i 3r) i Batxillerat (1r), en els cursos imparells. El curs proper (curs 2023-2024) s'implantarà en la resta de cursos i en tots els nivells educatius.

Què s'espera de l'alumnat amb la nova llei d'educació LOMLOE? S'han rebaixat els continguts o el nivell acadèmic?

El que esperem de l'alumnat és que amb la LOMLOE i els nous currículums desenvolupe al màxim les seues capacitats. De l'alumnat s'espera o es persegueix que obtinga una major formació, que tinga una capacitat d'aplicar els seus coneixements a la resolució de problemes, de reptes en qualsevol àmbit de la vida. Subratllem el màxim de les seues capacitats perquè hi ha un debat històric i preguntes de les famílies que diuen que s'han rebaixat els continguts, que si els alumnes ara saben més o menys. Davant aquesta qüestió, cal dir sempre que no hi ha aprenentatge de competències sense continguts i que els coneixements que no s'apliquen, s'obliden.

Cal assenyalar que hui les necessitats de formació són diferents de les que teníem que fa dècades i el que cal és anar actualitzant com fa qualsevol país desenvolupat del món, on ja han respost a eixos avanços. El que cal fer és concloure quin son els sabers imprescindibles, continguts fonamentals per a eixe desenvolupament de les competències professional i personal. Això ha comportat un treball del MEC amb les comunitats autonòmiques els reals decrets de mínims estatals. Després cada autonomia l'ha concretat al currículum.

"De l'alumnat s'espera o es persegueix que obtinga una major formació, que tinga una capacitat d'aplicar els seus coneixements a la resolució de problemes, de reptes en qualsevol àmbit de la vida".

"No hi ha aprenentatge de competències sense continguts. Els coneixements que no s'apliquen, s'obliden".

MIGUEL SOLER
SECRETARI
AUTONÒMIC
D'EDUCACIÓ I
FORMACIÓ
PROFESSIONAL

Quin és l'òrgan o ens que regula l'efectiva execució de la llei a les aules? Hi ha algun sistema de seguiment de la LOMLOE?

S'ha de fer un seguiment de la implantació. El sistema de control per a l'aplicació correcta de la norma és el mateix que el que opera al sistema educatiu habitualment, seguint les instruccions que dona l'Administració educativa, i que supervisa la inspecció en el dia a dia per a veure l'acompanyament que requereixen les famílies, els docents i els equips directius.

Quina és l'estructura? Com funciona l'educació LOMLOE en general?

L'estructura està present en els currículums. Parlem d'objectius, continguts, criteris d'avaluació i mètodes. El que s'ha produït és una adaptació a eixes noves necessitats de formació i com formular-les.

En primer lloc, hi ha objectius marcats per a cadascuna de les etapes educatives, és a dir, què és el que esperem en el sistema educatiu en la formació de l'alumnat en acabar les diferents etapes educatives. I per aconseguir-ho s'ha pres com a referència les competències claus marcades per la UE en 2018 i, per altra banda, els desafiaments ODS, reptes del segle XXI. De les dues coses (Reptes ODS i Competències claus) es deriva un perfil d'eixida de l'alumnat. Què volem, què hem de garantir a

**LA LOMLOE
FUNCIONA A
TRAVÉS DELS
DECRETES
D'ORDENACIÓ -ELS
CURRÍCULUMS-
AMB OBJECTIUS,
CONTINGUTS,
MÈTODES I
CRITERIS
D'AVALUACIÓ**

ESTRUCTURA

L'alumnat que puga permetre que eixes competències clau no queden sols en un paper bonic. Cal aconseguir que eixos reptes i eixes competències tinguen una resposta en l'educació de l'alumnat. Per això d'eixe perfil d'eixida en els decrets de currículum, es marquen que en acabar Primària i ESO, hi ha uns descriptors referents per a cada etapa perquè siguen el referent per al professorat i al centre per marcar la seqüència en l'aula i en el dia a dia dels aprenentatges a assolir.

Per tant, el perfil d'eixida de la formació bàsica és la suma de la Primària i ESO amb les competències necessàries perquè l'alumnat puga continuar el seu itinerari formatiu al llarg de la seua vida

PERFIL D'EIXIDA

El perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic constitueix la concreció dels principis i fins del sistema educatiu referits a l'educació bàsica que fonamenta la resta de decisions curriculars

COMPETÈNCIES CLAU

Recomanació del Consell UE, 2018

Acompliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat puga progressar amb garanties d'èxit en el seu itinerari formatiu, i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals.

Què és l'aprenentatge per competències? Per què es parla de competències?

El concepte: tots aprenem tant dins com fora de l'escola, el que es tracta és que eixos coneixements en cadascuna de les àrees, sapiguem utilitzar-los, que eixos continguts sapiguem mobilitzar-los per resoldre una tasca determinada, aplicar-los a un context determinat. Amb la LOMLOE, no és prou que quan estudiem una llengua o matemàtiques sapiguem reproduir la gramàtica en un examen, si no que sapiguem utilitzar eixos continguts en diferents situacions o reptes que tenim davant per comunicar-nos o per resoldre un problema quotidià i real. Saber aplicar els coneixements a la vida.

CONCEPTE DE COMPETÈNCIA

ÉS LA FORMA EN LA QUAL UNA PERSONA USA TOTS ELS SEUS SABERS PER A RESOLDRE UN PROBLEMA EN UNA SITUACIÓ DETERMINADA ESTRUCTURA

Quines són les competències clau?

Les competències clau són les de la Unió Europea i altres països de l'OCDE. Cap persona qüestiona que hàgem de formar l'alumnat en què siga capaç de tindre eixe conjunt de competències en els diferents àmbits i sàpiga utilitzar els sabers en qualsevol situació i a l'hora de resoldre situacions.

ELS ODS mostren tots els reptes que hem d'anar treballant i que estan incorporats en tots els països. Cap persona qüestiona que tinguem una formació personal i col·lectiva per contribuir a eixos objectius de desenvolupament sostenible propis d'una societat avançada. Eixa combinació d'ODS més competències conformen el perfil d'eixida i els descriptors operatius.

COMPETÈNCIES CLAU. LOMLOE - 2020	
• COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA	CCL
• COMPETÈNCIA PLURILINGÜE	CP
• COMPETÈNCIA MATEMÀTICA I COMPETÈNCIA EN CIÈNCIA I TECNOLOGIA (STEM)	STEM
• COMPETÈNCIA DIGITAL	CD
• COMPETÈNCIA PERSONAL, SOCIAL I D'APRENDRE A APRENDRE	CPSAA
• COMPETÈNCIA CIUTADANA	CC
• COMPETÈNCIA EMPRENEDORA	CE
• COMPETÈNCIA EN CONSCIÈNCIA I EXPRESSIÓ CULTURALS	CCEC

"Cap persona qüestiona que hàgem de formar l'alumnat en què siga capaç de tindre eixe conjunt de competències en els diferents àmbits i sàpiga utilitzar els sabers en qualsevol situació i que tinguem una formació personal i col·lectiva per contribuir a eixos objectius de desenvolupament sostenible propis d'una societat avançada"

OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE

MIGUEL SOLER,
SECRETARI AUTONÒMIC

I les competències específiques?

En els sabers essencials estan les competències específiques (acompliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o situacions d'aprenentatge que els requerisquen tindre els sabers bàsics per escometre-les i afrontar-les). Es connecta el perfil d'eixida de l'alumnat amb els continguts de cadascuna de les àrees o matèries i els criteris d'avaluació. Els criteris d'avaluació estan centrats en les competències específiques, el que indiquen és el nivell d'acompliment esperat en cadascuna de les competències. Els sabers bàsics són els continguts, el coneixement, les destreses i les actituds pròpies de l'àrea o àmbit del coneixement, els quals són necessaries i imprescindibles per al conjunt de l'alumnat perquè són imprescindibles per assolir les competències.

Comentar alguns dels debats que es produeixen quan canvia una llei. Debat contingut-competències. No es pot treballar unes competències sense tindre el contingut necessari. El que es pretén és treballar les dues coses: Treballar amb l'alumnat perquè a través dels continguts adquireixen les competències. El focus és la resolució del problema, i per això, cal conèixer uns continguts, no per bolcar-los en un examen escrit, sinó per resoldre en situacions i problemes d'aprenentatge.

Hi ha un altre debat sobre la profunditat i l'amplitud dels currículums. Els investigadors educatius de l'OCDE (Informe PISA) han manifestat que "el currículum español tiene un problema és muy largo en contenidos y muy estrecho de espesor". Quan anem a una llista molt llarga de continguts, si no fem una selecció o prioritzem uns continguts, tot sembla finalment prioritari, però el problema és que s'aborda superficialment.

ALGUNES CONTROVÈRSIES QUE SORGEIXEN EN AMB L'APLICACIÓ DELS NOUS CURRÍCULUMS:

COMPETÈNCIES VS CONTINGUTS

NO ÉS POSSIBLE TREBALLAR COMPETÈNCIES SENSE APRENDRE CONTINGUTS

ELS CONEIXEMENTS NO UTILITZATS S'OBLIDEN

AMPLITUD VS PROFUNDITAT EN L'APRENTATGE DELS CONTINGUTS

IMPORTÀNCIA EN LA SELECCIÓ DELS SABERS BÀSICS

Es tracta de tindre clar els aprenentatges imprescindibles i tractar-los en profunditat i no de manera superficial. Eixos aprenentatges imprescindibles et permetran seguir aprenent i formant-se al llarg de la vida. Quins són els fonamentals, com es pot aprofundir i com es pot reforçar.

Com s'aplica la LOMLOE i els currículums en els centres educatius?

El que es demana a cada centre és que concreten el currículum. A partir de la línia pedagògica general a definir pel centre, concretar com es fa en cadascun dels cicles, una proposta pedagògica amb les competències específiques i la selecció dels sabers bàsics -que cal garantir si o si, perquè són imprescindibles per assolir les competències- i quins criteris d'avaluació i grau de consecució es fixa. I d'aquest punt ixen les programacions d'aula.

La concreció curricular del centre també ha de recollir els models d'informe d'avaluació per a cada cicle i instruccions per a la recollida i el registre de la informació. Les programacions d'aula es concreten amb les situacions d'aprenentatges, concreten criteris d'avaluació, com organitzen els espais i el temps, la selecció dels materials que s'utilitzen, les mesures de resposta a la inclusió i a la diversitat de l'alumnat, els instruments de recollida d'informació i models de registre.

Com que estem en el primer any d'aplicació i som conscients del canvi, hem determinat que els centres disposaran de tot el curs per a desenvolupar les propostes pedagògiques, de manera que els documents que elaboren tinguen un caràcter flexible que permeta la seua adaptació al llarg del curs, i que el professorat ha d'elaborar les programacions d'aula durant tot el curs present, de manera gradual amb l'objectiu que el professorat dispose de la programació d'aula corresponent a cada una de les situacions d'aprenentatge elaborada pel corresponent equip docent amb anterioritat a la implementació de cada una d'elles, i les lliurarà a la direcció a finals del curs. Fins a juny del 2023, el professorat no ha de lliurar les programacions d'aula i, fins a juny de 2024, les dels cursos que entren el pròxim curs.

Quines són les metodologies per a l'aprenentatge per competències?

Projectes interdisciplinaris

Tota la llei insisteix, reforça el paper de l'ensenyament competencial: saber aplicar els coneixements adquirits a la resolució de problemes. Per poder fer possible, afavorir aquest procés cal emprar ferramentes que estan sobradament experimentades i demostrades que contribueixen a millorar la formació en competències. Aquestes ferramentes són el treball conjunt en projectes interdisciplinaris (Primària i Secundària, tenen un espai específic perquè tot el professorat del centre treballa amb més d'una assignatura concreta i treballa en equip i per departament didàctics).

Àmbits.

En la mateixa línia d'afavorir el treball en equip i entre departaments di-

dàctics en 1r curs de l'ESO està l'organització per àmbits. Recordaré algunes qüestions: en 6é de primària la tutora o el tutor dona 7 àrees diferents i uns mesos després l'alumnat de 1r de l'ESO té 7 professors diferents per donar totes les àrees que donava un sol tutor en 6è primari. És un canvi molt gran per a l'alumnat de 1r d'ESO, una estructura molt compartimentada en moltes assignatures. Per treballar les competències i els ODS fa falta treball en equip i ensenyar en conjunt amb les ferramentes necessàries.

Què va a passar amb els àmbits?

Per sentència recent d'agost passat, el treball per àmbits aquest curs depèn dels claustres i dels consells escolars de centre. Com a mesura cautelar de la sentència, els centres van decidir el passat setembre en un 81% seguir en àmbits i l'altre 19% mantenir l'estructura per assignatures. Això està passant en el curs actual. En un tema d'aquestes característiques i després de tres anys d'aplicació, hi ha centres que estan més avançats i altres tenen treball per fer, depèn del centre. S'està fent molta formació d'organització per àmbits, algunes editorials estan també treballant en aquesta metodologia, elaborant materials concrets per facilitar el tipus de tasca.

La nostra proposta és donar continuïtat als àmbits. Això ja s'està traslladant a la negociació de les plantilles de Primària, ESO i Batxillerat per al curs 2023-2024.

Per afavorir el treball en conjunt de les diferents disciplines, posarem un règim d'hores en codocència que permet un treball més col·laboratiu. També he de comunicar que divendres passat s'ha produït reunió en les universitats valencianes perquè van a fer un estudi sobre l'aplicació dels àmbits en els diferents centres per disposar de resultats i perquè demanen opinió a tots els sectors (docents que treballen per àmbits, famílies i alumnat). Considerem que continua sent una molt bona opció el treball per àmbits, per millorar la formació de l'alumnat. Les dades són positives les que tenim ara mateix i pensem que cal continuar apostant per l'organització per àmbits.

Qui selecciona els sabers bàsics per a l'ensenyament?

Com he explicat abans, el currículum l'han fet docents experts i especialistes dels diferents àrees i matèries. Aquestes professores i professors en actiu al nostre sistema educatiu, dins del marc general de la llei d'educació, han seleccionat els sabers bàsics.

Qui decideix la proposta educativa del centre, depèn del la tutora o del claustre o del consell escolar?

Hi ha diferents nivells, hi ha una sèrie de decisions globals de projecte educatiu que corresponen al Consell Escolar, i altres que corresponen a la comissió de coordinació pedagògica, als departaments didàctics, al claustre, etc. El que decideix el tutor o la tutora és la programació d'aula que concreta totes les decisions anteriors dels departaments, del marc acordat pel claustre i la comissió de coordinació pedagògica. Un professor no pot anar al seu aire perquè forma part del projecte col·lectiu i les programacions tenen el seu marc general en la proposta pedagògica del centre.

Què són les situacions d'aprenentatge?

Són propostes pedagògiques que, partint dels centres d'interès de l'alumnat, li permeten construir el coneixement amb autonomia i creativitat des dels seus propis aprenentatges i experiències. Representen una eina eficaç per a integrar els elements curriculars de les diferents matèries o àmbits mitjançant tasques i activitats significatives i rellevants per a resoldre problemes de manera creativa i cooperativa, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió crítica i la responsabilitat. L'objectiu és oferir a l'alumnat l'oportunitat de connectar i aplicar allò que aprèn en contextos pròxims a la vida real.

S'implantarà l'educació sexual?

Clar, no hi ha més que revisar els decrets de currículums. S'han introduït tots els elements en les matèries corresponents, per a l'educació integral de l'alumnat, entre ells l'educació sexual. Està present al decret de currículum i a les competències específiques i d'una manera transversal, s'aborda des de les diferents àrees.

Hi ha canvis en l'atenció a la diversitat?

La diversitat de l'alumnat és l'element central de qualsevol sistema educatiu i més en l'etapa obligatòria i des de fa anys (no hi ha cap canvi), i això vol dir que s'ha de garantir l'aprenentatge competencial per a totes i a tots. Totes i a tots vol dir que s'ha de perseguir el màxim desenvolupament tant per l'alumnat que té dificultat com els que tenen més capacitat i motivació per aprendre.

Què es DUA? Disseny Universal d'Aprenentatge?

Quan entrem en una aula en 25 xiquets i xiquetes, tots tenen alguna característica que els fa únics i diferents, no hi ha dos alumnes iguals. Parlar al sector del mig no val. No hi ha dos germans igual, no hi ha dos alumnes iguals. Cal assumir això, i s'ha de canviar el treball de l'aula, cal canviar el disseny del treball d'aula. El Disseny Universal d'Aprenentatge proposa activitats diferents i altres comuns, per ajustar-se als ritmes d'aprenentatges, per a l'alumnat que necessita més marxa i per a l'alumnat que necessita més suports. No s'ha de pensar que hi ha un sector del mig, sinó pensar que hi ha diferents ritmes, diferents capacitats, de quina manera es pot donar una resposta la més individualitzada possible. Per això el debat de la codocència, dos professors en l'aula, que és una ferramenta contrastada i molt útil per a poder atendre un context del dia a dia, atendre els ritmes de l'alumnat en l'aula. Són canvis per promoure el treball en equip que fa possible poder donar una resposta el més individualitzada possible.

"Hi ha que assumir que no hi ha dos alumnes iguals. Hi ha que canviar el treball de l'aula, cal canviar el disseny del treball i ajustar-se als ritmes d'aprenentatges, donar una resposta el més individualitzada possible"

MIGUEL SOLER,
SECRETARI
AUTONÒMIC

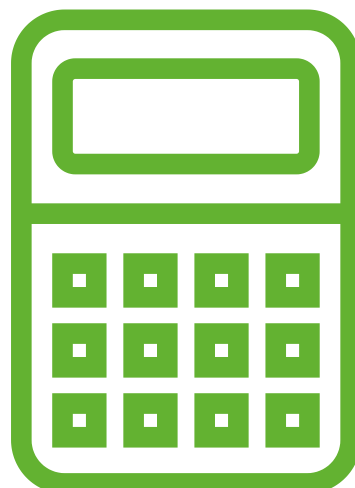
Està format el professorat per desenvolupar la LOMLOE?

Som conscients que aquests canvis, no es fan de la nit al matí, requereixen formació del professorat, requereixen orientació, models de treball, models de situacions d'aprenentatge, i per això des de cada conselleria i comunitats autònomes, sabem que calen recursos a disposició del professorat. I per això estem fent formació permanent del professorat per adaptar-se als canvis i compartint tota mena d'experiències i recursos.

S'ha produït un augment de la inversió en educació? Quins recursos nous s'han posat a disposició de la comunitat educativa per aplicar la LOMLOE?

Ha coincidit la implantació de la LOMLOE amb la sort que han arribat els fons europeus, junt els estatals i autonòmics que ens han permés incrementar les plantilles docents. Nosaltres, com a responsables educatius, sempre en volem més, com és d'entendre. Més recursos, més professorat, més mitjans... per exemple el pla de digitalització ve amb els fons europeus.

Com és la forma d'avaluar?

L'avaluació ha de poder dir que un alumne ha assolit les competències claus, a través de les competències específiques i els coneixements necessaris, tot acompanyat.

La LOMLOE ha apostat per introduir aspectes qualitius en l'avaluació de l'alumnat.

Així, en primària, es fa referència a l'informe d'avaluació trimestral, de naturalesa qualitativa, personalitzat i únic per a cada alumne o alumna amb un enfocament competencial, on l'objectiu és mostrar el progrés de l'alumnat, així com possibles mesures de resposta utilitzades.

En ESO i Batxillerat els informes d'avaluació, elaborats trimestralment almenys, han d'incloure una valoració qualitativa, destacant els progressos, les dificultats superades, l'esforç, els talents i les fortaleces de l'alumne o alumna i, assenyalant els aspectes que s'haurien de continuar treballant, en cadascuna de les matèries.

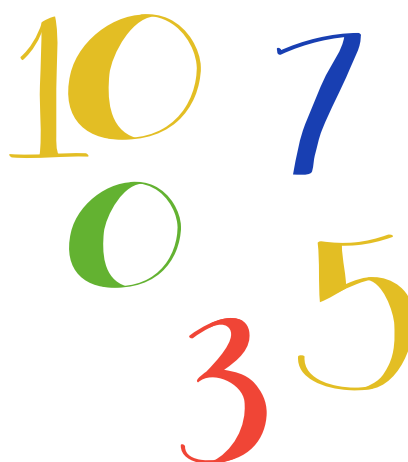

Com podem saber les famílies com van els nostres fills i filles durant el curs escolar a nivell de notes per no emportar-nos la sorpresa en l'avaluació final?

En els informes d'avaluació qualitius, el que es demana és que conste a partir del model general que acorda cada centre, quin és el desenvolupament competencial de cadascuna de les àrees que conformen el currículum. En quines coses van millor i en quines coses necessiten més suport i més treball els alumnes. Els Informes d'avaluació ha de poder contar a les famílies l'evolució de l'alumnat en cada àrea de coneixement. El que es demana a final de curs és un informe qualitatiu acompanyat d'una qualificació, que en el cas de Primària i ESO utilitza els termes d'IN, SU, BE, NT i EX, i en el cas de Batxillerat és numèrica (de 0 a 10), per poder transmetre allò que ha eixit reflectit trimestralment als informes d'avaluació.

Per què no hi ha qualificacions numèriques?

Hi ha una informació prou més ampla en els informes d'avaluació qualitativa que no abans. Les qualificacions numèriques en Primària no tenen cap repercussió des de fa temps, no tenen una validesa formal.

Com es fa el seguiment de l'evolució de l'alumne, dels seus progressos i com s'avaluen?

Amb els diferents instruments d'avaluació, criteris i allò que reflecteixen els informes.

Es presentaran com a proves i no exàmens sempre?

Les proves no són l'única manera o indicador per avaluar a l'alumne, també les activitats realitzades, les capacitats i les actituds.

Com se valora l'evolució de l'alumne en cada cicle?

Hi ha informes de final cicle.

Els criteris d'avaluació són de continguts o de comportament?

S'avalua el grau d'assoliment de les competències específiques. Entren en joc els sabers essencials, les actituds i les destreses de l'alumnat davant la resolució de situacions.

Com és la promoció i repetició en les diferents etapes educatives?

En Primària hi ha tres moments per prendre decisions que és a finals de cada cicle (2n, 4t i 6é). Tres moments en els quals es produeixen les decisions relatives en l'avaluació i promoció de l'alumnat. En primària sols es pot repetir, amb caràcter excepcional, si així pensa l'equip educatiu que és la millor manera per a l'alumnat perquè pugui seguir la seua educació primària. (sols es pot decidir a final del cicle amb tota la informació).

Però quantes vegades es pot repetir?

Sols dues vegades al llarg de la formació bàsica, únicament una vegada en Primària, al final 2n, 4t i 6é. Es dona un informe global de quina és la situació de l'alumnat.

I els Informes Qualitatius, què han de contindre?

Primària

Al llarg dels sis anys de Primària hi ha informes d'avaluació qualitativa. On ha de constar a partir del model general quin és el desenvolupament competencial de cadascuna de les competències específiques de cada àrea de coneixement i en quines coses necessiten més suport i més treball els alumnes, han de contar quina és l'evolució en cada àrea. En acabar el curs l'Informe Qualitatiu va acompanyat d'una qualificació conceptual utilitzant els termes d'IN, SU, BE, NT, EX, que no influeix en l'expedient acadèmic.

Hi ha una informació prou més ampla en els informes d'avaluació qualitativa que no abans.

ESO

En l'ESO els informes qualitativa tenen el mateix efecte que en Primà-

ria i també van acompanyats d'una qualificació conceptual usant els termes d'IN, SU, BE, NT, EX, malgrat que per accedir a cicles grau mitjà o a batxillerat si caldrà una mitjana numèrica, que es calcularà d'acord amb el què es determine per les Administracions educatives.

Batxillerat

En Batxillerat hi ha informe qualitatiu amb nota numèrica perquè és necessària per accés a la Universitat i a cicles de Grau Superior.

Quin tipus d'avaluació, tutoria i comunicació van a rebre les famílies?

Ja s'ha indicat anteriorment que les famílies rebran almenys trimestralment, com fins ara, un informe d'avaluació individual, elaborat per cada centre que inclourà, com a novetat, una informació qualitativa per a cada àrea o matèria que inclourà el desenvolupament competencial indicant en quines coses van millor i en quines coses necessiten més suport i més treball.

L'aplicació de la LOMLOE implica que ja no hi ha recuperacions al llarg del curs?

En cap cas. El que passa és que el concepte de recuperació s'associa a proves escrites, i com ja s'ha dit en anteriors respostes l'avaluació ha de ser contínua i formativa. En qualsevol cas l'alumnat que no assoleix les competències específiques de cada àrea o matèria, ha de comptar amb plans de reforç, que inclouen actuacions que permeten assolir les competències inicialment no adquirides

Com és conscient l'alumnat de la seua millora o empitjorament de rendiment en alguna àrea?

A través de la informació que li facilitarà l'equip docent mitjançant els informes d'avaluació i a través de les reunions de les tutories.

Hi tasques o deures per a casa en la LOMLOE? Com són?

En principi les tasques educatives a dur a terme per l'alumnat han de realitzar-se als centres educatius. Però, no obstant això, el professorat, si així ho considera pot encarregar determinades tasques o treballs de suport per a l'alumnat que així ho requerisca.

Com es podem implicar les famílies per seguir la mateixa línia a casa?

Fent reunions periòdiques de les persones tutores amb les famílies del seu alumnat i duent a terme activitats informatives per part de les AMPA amb la col·laboració dels equips directius dels centres.

Com ajudar els nostres fills i filles en els hàbits d'estudi com venien fent ?

Coneixent el nou marc legal i seguint les instruccions i les recomanacions efectuades per les persones tutores de l'alumnat i, si és el cas, pels equips directius dels centres

Com es pot fer una educació més integral i amb major contacte amb l'exterior?

Vivim en un món en el que sempre s'ha après coses dins i fora de l'àmbit escolar. Hui encara més per la intervenció dels agents externs i també pels reptes que impliquen a tota la societat. Eixa educació més integral, cada vegada més centres treballen més amb l'administració local, en les associacions i les ONG junt a altres agents. Això ben planificat sempre és positiu. La LOMLOE i els reptes que tenim estan en eixe missatge i en la implicació de totes i tots, en una educació més contextualitzada.

Com s'executa la llei en el 0-3 anys en metodologies i materials?

La LOMLOE continua definint-la com una etapa educativa amb identitat pròpia i l'avaluació, en qualsevol dels seus cicles continua sent global, contínua i qualitativa, i està orientada a recollir informació rellevant per a conèixer i valorar el procés de desenvolupament i aprenentatge dels xiquets i xiquetes viscuts a l'escola. A la Comunitat Valenciana s'ha aconseguit per a este curs 2022-2023 la gratuïtat dels ensenyaments del nivell de 2-3 anys dins del primer cicle de l'etapa, tant en centres públics com en centres privats.

Per què la Religió té nota i l'Atenció Educativa no?

La religió en la llei està contemplada per al conjunt de l'Estat que parteix dels acords entre l'Església i l'Estat i els acords amb altres religions també. El que s'ha regulat en la LOMLOE que també estava en la LOE és que el fet de respectar el dret de les famílies a cursar religió, no provoquerobligacions afegides per a les famílies que no vulguen matèries alternatives. Respectar el dret d'uns, no pot suposar obligacions per a altres.

En eixe temps lectiu de religió, hi ha atenció educativa en Infantil, Primària i ESO (en batxillerat no hi ha). Per sentència no es pot avançar matèria. Sols es pot programar aspectes transversals del currículum. Les sessions d'atenció educativa setmanal són les mateixes que per a religió: 1 hora com a màxim en Infantil, 135 minuts (3 sessions de 45) per cicle en Primària i 1 hora per curs en ESO. En Batxillerat l'horari de religió és d'1 hora setmanal per curs.

En atenció educativa no hi ha notes perquè està fent projectes transversals. L'alumnat que cursa religió té nota que no fa mitjana per als processos de concurrència competitiva per evitar greuges comparatius (accés a cicles, accés a batxillerat o la universitat).

Quina és la finalitat de l'avaluació de diagnòstic recollida a l'article 21?

En l'article 21 es recull l'avaluació de diagnòstic per a quart de Primària i en l'article 29 per a segon d'ESO. En ambdós casos té caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per al professorat, per a l'alumnat i les seues famílies i, per tant, per al conjunt de la comunitat educativa, amb l'objectiu que els centres elaboren propostes d'actuació que contribuïsquen a fer que el seu alumnat assolisca les competències establides, permeten adoptar mesures de millora de la qualitat i l'equitat i orienten la pràctica docent.

Sobre la promoció amb matèries pendents?

Està més que demostrat que la repetició és una mesura excepcional perquè és poc efectiva, sols serveix en casos molt puntuals. És qüestió d'analitzar si és millor per a l'alumne que repetisca o que promoció amb pla de suport, tot analitzant l'equip educatiu la millor opció per a l'alumnat.

Primària

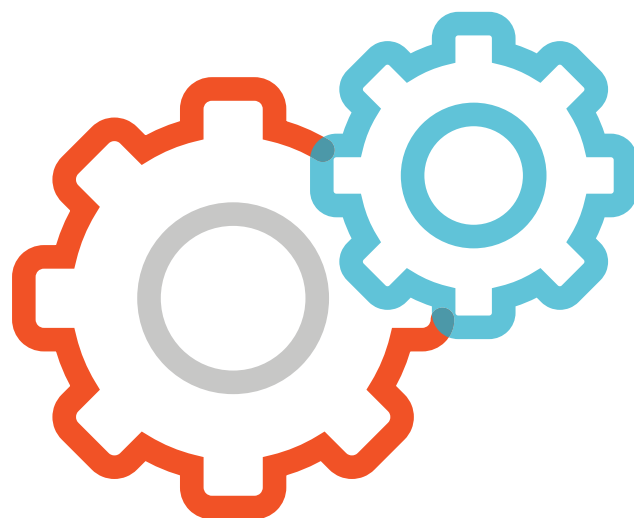
En Primària, en cas de promoció amb àrees no superades, s'ha d'elaborar un pla de suport.

ESO

En ESO, tot l'alumnat que tinga una o dues àrees suspeses pot passar de curs en un pla de suport educatiu. Si hi ha més de dos, l'equip educatiu decideix.

Batxillerat

En Batxillerat, hi ha un màxim de quatre anys per superar-lo i com a màxim es pot repetir una vegada cada curs. Es pot passar de primer a segon de batxillerat amb una o dues matèries pendents.

Amb més de dues àrees, hauria de repetir. En segon de batxillerat es pot repetir amb tot el curs sencer o sols amb les matèries suspeses.

El títol de batxiller obté l'alumne quant té totes aprovades. Si li queda una, l'equip educatiu pot valorar en funció de tres criteris: si ha anat a classe, si ha fet tots els treballs i ha fet totes les proves d'eixa matèria. L'equip educatiu, per majoria dels seus membres, pot decidir que eixe alumne ha assolit el títol de batxillerat per poder seguir estudiant.

Cap on condueix el batxillerat generalista?

Les novetats: hi ha el batxillerat artístic amb dues vies (la plàstica i la musical) i el batxillerat general.

El batxillerat general té la mateixa estructura que la resta de batxillerat, però hi ha dues matèries en cada curs que són diferents. Està pensat per a l'alumnat de 16 anys que no té definida la seua opció d'estudis postobligatoris. És un contingut més global.

El que cal saber és que si un alumne opta pel Batxillerat General i al final vol fer una carrera científica, el podrà fer, però quan arribara a la universitat hauria de fer reforçar les matèries de ciències pel seu compte en primer de carrera. En canvi, si optara per matricular-se en una família de cicles formatius de grau superior d'àmbit científics doncs probablement tindria la base suficient en el batxillerat general. És a dir, condueix al mateix lloc, però depén l'opció triada, tindria base suficient o hauria de posar-se el dia posteriorment en les matèries d'especialització del batxillerat (per exemple: matemàtiques científiques si ha cursat matemàtiques generals).

EBAU

Com serà l'EBAU?

El tipus de canvis en totes les etapes educatives comporta un canvi també en l'EBAU, en el grau de competències assolides. Ara mateix les autonomies hem seleccionat un pilotatge de centres per fer una prova per definir un model de prova per a juny de 2024. Perquè eixe canvi siga tranquil i pugua consolidar-se. Però eixa prova de 2024 serà molt semblant a la de 2023. En els propers sis anys s'anirà avançant en prova competencial de l'EBAU progressivament, incorporant aspectes o activitats. De tal manera que l'alumnat que està en 1r de l'ESO ara, quan arribe a l'EBAU en sis anys, ja tindrà una prova globalment competencial. S'anirà introduint a poc a poc amb l'objectiu de no perjudicar a cap alumne en el procés d'implantació i al llarg dels sis anys vinents.

En l'accés a la Universitat es manté que un 60% de la nota correspon al seu expedient acadèmic i un 40% la nota de l'EBAU.

Hi ha pendent la digitalització per poder fer possible la competència digital de l'alumnat.

Ara mateix estem immersos en el Pla Digital de Centres. S'està en procés de compra d'equips (software i hardware) i en any i mig estaran totes les aules de Primària, Secundària i Batxillerat amb pantalla interactiva i formació docent per poder desenvolupar la competència digital junt amb els portàtils i tauletes tàctil.

Hi ha supressió dels concerts en la LOMLOE?

Els concerts estan regulats des de l'any 1985 en la LODE i continuen. No hi ha cap novetat en l'existència dels concerts. Si que hi ha novetats en l'admissió a l'hora de distribuir de manera equilibrada en l'alumnat en tots els centres que paguem totes i tots, tant els públics com els concertats. Ací ja el teníem regulat anteriorment a la LOMLOE.

S'amplia l'horari lectiu amb la LOMLOE en l'ESO?

En 2n l'horari s'ha incrementat en 2 hores setmanals i en 3r i en 4t una hora a la setmana. Farem un seguiment de com va funcionant per fer canvis necessaris per a cercar resposta a les diferents necessitats i qüestions que puguen detectar-se com la crítica que s'ha suscitat en algun centre.

Per què no es fa el pacte per l'educació?

Mai s'ha aconseguit des de fa dècades i això que moltes persones l'hem intentat. Realment tant de canvi tampoc modifica substancialment el dia a dia en les aules. El currículum ha d'adaptar-se als canvis de la societat i dels temps. Fa uns anys ni existia internet i ara com ara es requereix adaptar-se i tindre competència digital. Hui cal una nova competència, unes habilitats i competències en cercar informació, seleccionar continguts i saber treballar amb eixa informació, contrastar-la i ser crítics amb les informacions que hi ha en internet, en funció de les necessitats actuals.

Quan de temps es va a tardar en posar dos professors per aula la codocència?

En Primària, el tutor es el que més hores està, els especialistes entren 6-7 hores. El tutor durant eixe temps pot fer codocència amb l'especialista o anar a un altre grup a fer codocència o reforç.

En Secundària, en estos moments tots els centres tenen hores per a desdobles, reforços i per activitats complementaries. En eixes hores es feien desdoblaments en determinats grups i assignatura. En altres casos en comptes de desdoblar es pot fer codocència i àmbits. Els que opten voluntàriament per impartir àmbits tindran unes hores addicionals. En la mesura que es puga s'anirà ampliant més.

Es garanteix l'ús de la llengua vehicular en cada territori?

Este aspecte no ha tingut cap variació amb l'aplicació de la LOMLOE, ja que l'ús de la llengua vehicular en cada centre es garanteix a través del desenvolupament del Programa d'educació plurilingüe i intercultural que forma part del Projecte lingüístic del centre.

La LOMLOE contempla mesures concretes per a impulsar participació famílies als centres?

La LOMLOE contempla com un dels seus principis fonamentals la participació de la comunitat educativa, i, per tant, de les famílies, en l'organització, el govern i el funcionament dels centres i insta a l'adopció de mesures que promoguen i incentiven la col·laboració efectiva entre la família i l'escola.

En aquest sentit, la participació de les famílies es realitza formalment a través dels consells escolars dels centres, però també poden participar a través de les seues associacions i de fórmules més obertes i interpersonals com escoles de pares i entrevistes amb les persones tutores de l'alumnat.

